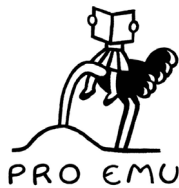

ALANOVA VÁLKA

EDICE PRO EMU
SVAZEK 5

CET OUVRAGE, PUBLIÉ DANS LE CADRE DU
PROGRAMME D'AIDE À LA PUBLICATION F. X. ŠALDA,
BÉNÉFICIE DU SOUTIEN DU MINISTÈRE FRANÇAIS
DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES ET EUROPÉENNES,
DE L'AMBASSADE DE FRANCE EN RÉPUBLIQUE TCHÈQUE
ET DE L'INSTITUT FRANÇAIS DE PRAGUE.

TATO KNIHA VYCHÁZÍ S LASKAVOU POMOCÍ
FRANCOUZSKÉHO MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ,
VELVYSLANECTVÍ FRANCOUZSKÉ REPUBLIKY V ČESKÉ REPUBLICE
A FRANCOUZSKÉHO INSTITUTU V PRAZE V RÁMCI
PODPŮRNÉHO PROGRAMU F. X. ŠALDA.

VEŠKERÁ PRÁVA VYHRAZENA

© MEANDER, 2010

© FIRST PUBLISHED BY L'ASSOCIATION, FRANCE, 2002

© EMMANUEL GUIBERT, 2002

ILLUSTRATIONS © EMMANUEL GUIBERT, 2002

TRANSLATION © ALENA JURION, 2010

EPILOGUE © PAVEL KORÍNEK, 2010

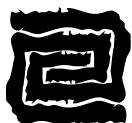
ISBN 978-80-86283-77-7

EMMANUEL GUIBERT
ALANOVA
VÁLKA

PODLE VZPOMÍNEK
ALANA INGRAMA COPEA

MEANDER

me Ft. Knox

Předmluva

Když jsem se seznámil s Alanem COPEM, bylo mu šedesát devět let a mně třicet. Nevěděli jsme, že naše přátelství potrvá jen pět let, ale naložili jsme s ním, jako bychom to věděli. Jak říkal Alan, vymezený čas jsme neprošustrovali.

Strávili jsme spolu spoustu hodin. Vyměnili jsme si stovky dopisů a telefonátů. Inspirovali jsme se knihami, kresbami, časopisy. Zahradničili jsme. Vařili jsme. Jezdili jsme na kole.

Hráli jsme na klavír. Nakupovali.

Loni mi řekl: „To, že tě zajímám, má svou důležitost.“ Měl pravdu, bylo to důležité pro nás pro oba. Pro něho, aby dobře vyprávěl, pro mě, abych mu dobře naslouchal.

Nejčastěji to bylo u něho na zahradě, v červnu a v září, během odpoledne. S vyhrnutými rukávy jsme v nádrži na vodu lovili láhve s pivem a kolou. Dveře chaty jsme nechávali dolořán. Zatímco se zahrada napájela, my dělalí totéž. Alan zapnul magnetofon, na kratičký okamžik ještě podržel prst na tlačítku „pause“, aby se, jak říkával, dostal do tranzu, a pustil. Měl velmi zvláštní, velmi malebný hlas. Jeho nahrávku zveřejním, aby ho mohli ocenit i jiní. Byl to hluboký, příjemně posazený hlas, expresivní, s americkým přízvukem, ale ne talovým, jaký si člověk obvykle představi.

Alan vyprávěl svůj život.

Paměť ho poslušně vedla, kam chtěl. Vedla ho do Kalifornie, do Kalifornie jeho dětství a dospívání. Do Evropy za války. Všude, kde se zdržoval, kde žil. Někdy mě to docista sebralo,

zrovna jako bych seděl proti samotnému Henry Millerovi. Z Alana totiž mluvil rozený spisovatel. Naslouchat mu a dívat se na něho mě naplňovalo úctou, dokonce i poté co magnetofon ztichl, byl uklizen a já se chystal k odchodu. Stále jsem před sebou viděl muže, z něhož životní vzpomínky jako by sálaly, a cítil jsem radost, že s ním mohu být pohromadě.

Během oněch chvil vzniklo pár skic. Někteří z nich jsou dobré. Těch mých obrázků si Alan cenil. Měl o kreslení vysoké mínění a myšlenka komiksu ho nadchla. Dohonale se nechal vtáhnout do hry, přistoupil na to, že zachytím jeho paměť. Něhdy se mi jeho vzpomínku podařilo ilustrovat věrně, což nás oba rozrušilo, nejčastěji jsem ji ale nevědomky zdeformoval. V obou případech však projevoval Alan nadšení. A hrdost.

Krátce před smrtí mi řekl:

„Co žiju po nemocničních polohách, jsem si při sledování televize uvědomil, že pořad může být slabomyslný či nudný, ale já v něm buď na kratičký okamžik zahlédnu kousek přírody nebo nějakého člověka zabývajícího se řemeslem – třeba když v průměrném westernu vidím roh usedlosti s párem koní – a probouzí to ve mně radost, úlevu a štěstí, skoro jako bych je viděl doopravdy. Uprostřed té záplavy špatných nebo prostě jen zbytečných záběrů, jichž je většina, se přece jen vyslytnou prchavé momenty, které se mi líbí, prostě jen tak, aniž bych se je jakkoli pokoušel interpretovat. Na tom, co ti vyprávím, na celém tom našem snažení máš tuším rád právě tohle. Všechny okamžiky, které vybírám, jsou totiž dohonale pravdivé a já se je ani nijak nesnažím vykládat, jen jim ponechávám jejich opravdovost. Ty při svém skicování děláš zrovna to samé.“

Alan zemřel loni v létě. O osm měsíců později vyšla v l'Association první kniha. Ličí Alanův vojenský výcvik ve Spojených státech mezi léty 1943 a 1945. Následovat bude jeho válečný příběh a okupace Německa. Později přijde na řadu jeho dětství.

Některé epizody vyšly v časopise LAPIN. Alan ho měl předplacený, četl ho vždycky od A do Z a vychutnával si všechno, co se v l'Asso dělo. Měl rád komiksy mých blízkých přátel, Davida B., Joanna Stara, Christophea Blaina, na které se často vyptával. Líbily se mu Contures od Mattta Konture. Díky péči Jeana-Christophea Nenua nám šla práce snadno od ruky.

Chtěl bych upřesnit, že v žádném případě nejde o dílo historické.

Dokumentuje se jen málo. Hledám výhradně obrazy, které ve mně Alanovo vyprávění vyvolalo, když jsem je slyšel poprvé.

Právě při těch obrazech jsem dostal chuť pustit se do kreslení.

Při četbě scénářů, které z našich rozhovorů vznikly, se občas stalo, že Alan chtěl nějakou drobnost upravit, ověřit či pozměnit.

I já jsem se s ním někdy radil ohledně detailů v některých scénách.

Žádal jsem ho, aby mi určitou osobu, určité místo či atmosféru popsal přesněji. Bylo to ve dne, nebo v noci? Pršelo? Jak jsi byl oblečený? Stačilo vzít sluchátko a odpověď byla tu. Teď si musím poradit sám. Jinými slovy - příběh nutně doplácí na vrtochy paměti, která ulpěla na magnetofonové pásce nebo v mých zápisnicích.

To ale není důležité. Nebojím se zapojit fantazii. Alan se narodil

v roce 1925 v Kalifornii. Já vyrostl kolem roku 1970 v jižní Francii.

Viděli jsme stejné palmy. Já samozřejmě ve válce nebyl, ale jednoho pradědečka jsem měl na Chemin des Dames, dalšího dědečka u Dunlerque a otce v Alžiru. Válka je vždycky nablízku, ať jde o kohokoliv.

Alan psal básně. Z jedné z nich vyjímám tři strofy,
které podle mne dobře vystihují, jaké to je odejít v osmnácti
za války do armády.

„První z mých vzpomínek na ni –
na koberci barvy tyrkysové
moje milá
rozbaluje dárky k narozeninám

Štíhlými prsty, rukama se zlatým chmýřím,
zlatým jako pivo ve sklenici,
jehož chuť jsem ještě neznal,
bylo jí ten den šestnáct let (...)

A první můj velký žal –
uprostřed válčícího světa
ji vidím schoulenou na břehu loučení
a její krásná zlatá pleť odplouvá do dálky“

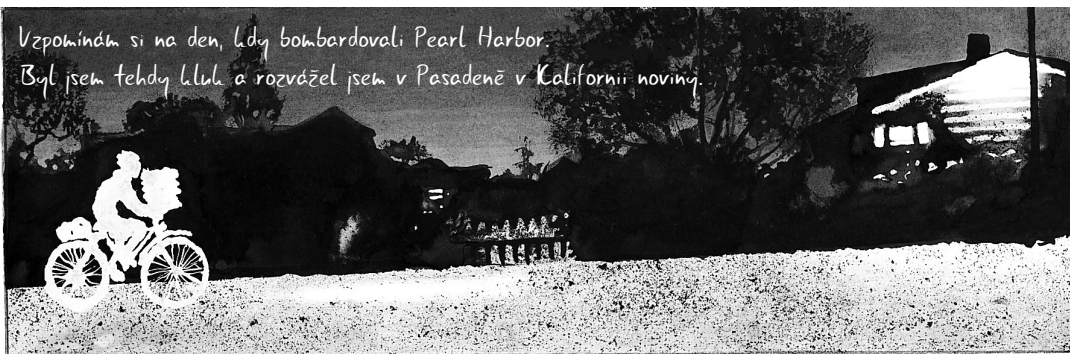
E. G.

prvního března 2000

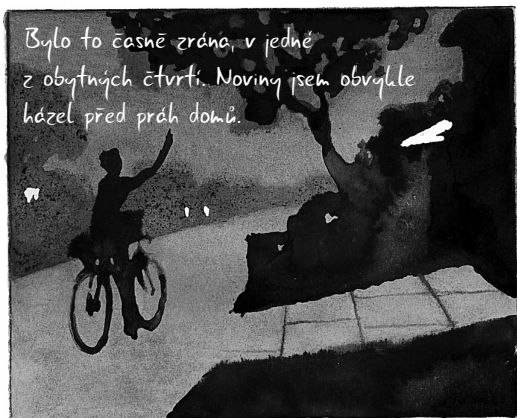
Alan si přál, aby tyto tři svazky byly věnovány
památce jeho babičky, lone Ingramové.
Já je věnuji svým rodičům, Jeanovi a Jacqueline.

Vzpomínám si na den, kdy bombardovali Pearl Harbor.
Byl jsem tehdy laluk a rozvážel jsem v Pasadeně v Kalifornii noviny.

Bylo to časné zrána, v jedné
z obytných čtvrtí. Noviny jsem obvykle
házel před práh domů.

Většina lidí ještě spala, ale někteří hned vyšli
ven, aby si přečetli titulky.

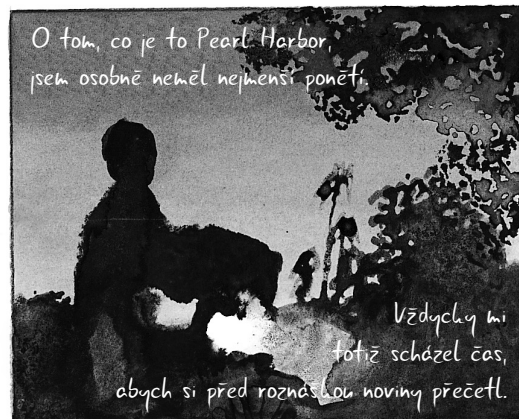
Nad pětisloupcovým textem stál jen jeden jediný:

PEARL HARBOR BOMBED BY JAPS

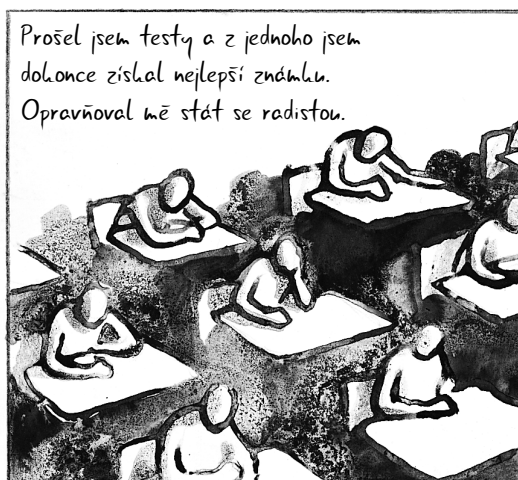
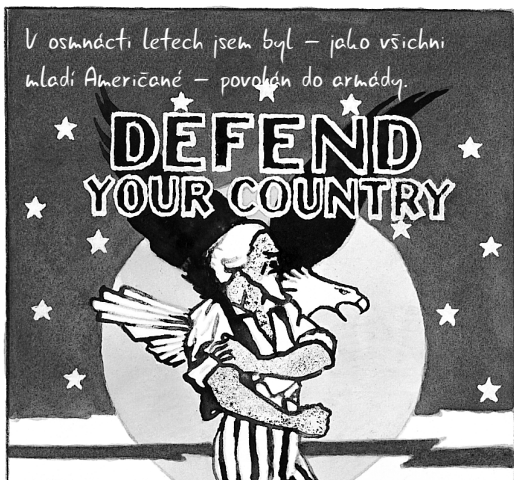
Vzpomínám si, jak užasle a šokovaně
se tvářili.

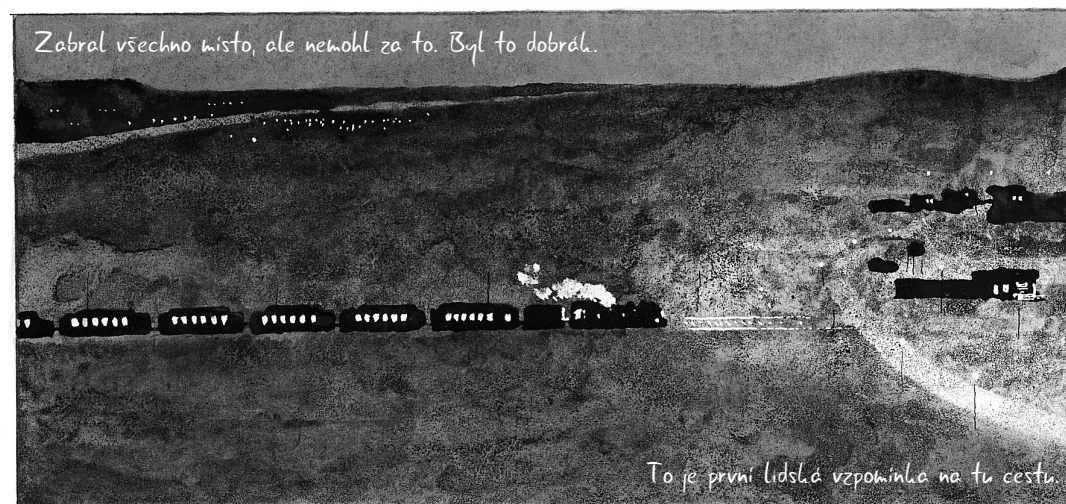
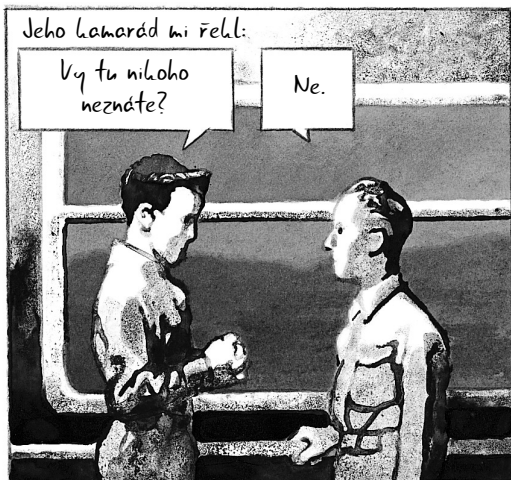

O tom, co je to Pearl Harbor,
jsem osobně nemel nejmenší ponětí.

Vždycky mi
totož scházel čas,
abych si před roznášením noviny přečetl.

Byl březen, ale měli jsme na sobě už letní uniformy. Bylo horlo, ve vlaku jsme museli otvírat okna.

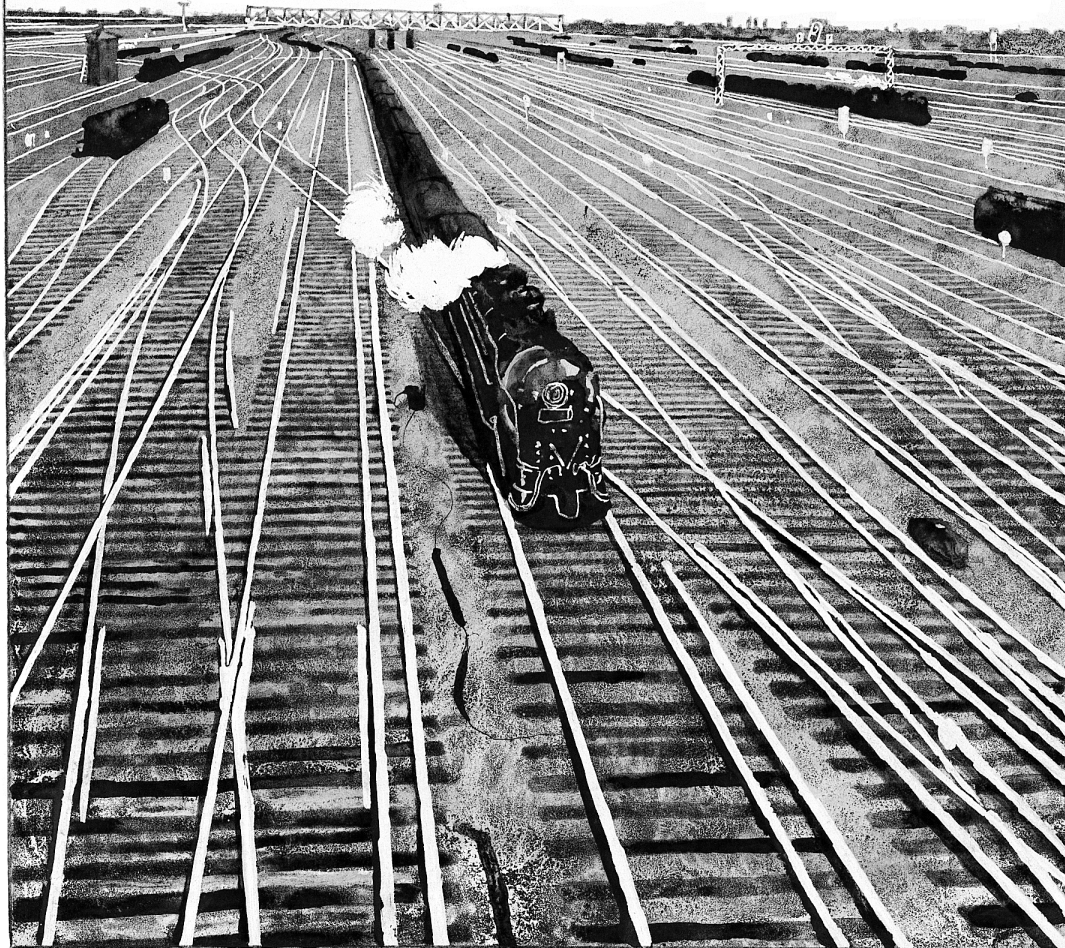

Parní lokomotivy často spalovaly nevhodný uhlí, které chrlilo velké chuchvalce sazí. Všichni jsme byli jako mouchy.

Příjemné to zrovna nebylo.

A pak jsme dorazili do Chicaga, na překladisti.

Najednou odpojili náš vagón zepředu i zezadu
a náš nadřízený nám oznámil:

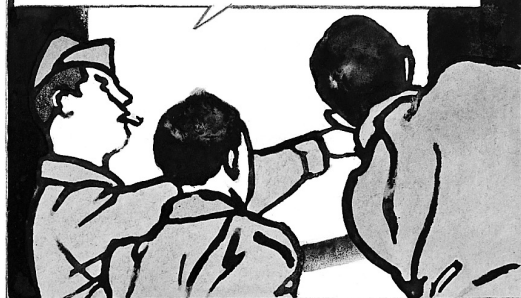
Já odjíždím se zbytkem vlaku. Pro vás
přijede jiný a odveze vás do Fort Knoxu.
Počkejte tu na něj. Nežítím ovšem platit
záklaz opouštět vagón.

Nic se ale nedělo. Celé hodiny.
Měli jsme hlad.

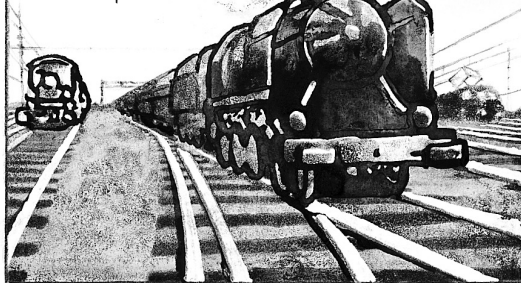

Mně se zdá, že tadyhle vidím nějaké budovy
a ulici. Pohli bychom přejít koleje, třeba tam
najdeme nějaký obchod nebo něco k jídlu.
Kdo jde se mnou?

Vypravilo se nás s ním pět.

Museli jsme být ohromně opatrní. Lokomotivy
byly rozjeté a řítily se k nám ze všech stran.
Kvůli vyhyblám se nedalo předvídat,
na které koleji
se zčistajasna ocitnou.

Zdálo se vám třeba, že vlak jede po nějaké
koleji, když tu náhle zabočil na jinou –
bylo to vrcholně nebezpečné.

Konečně jsme byli na druhé straně.

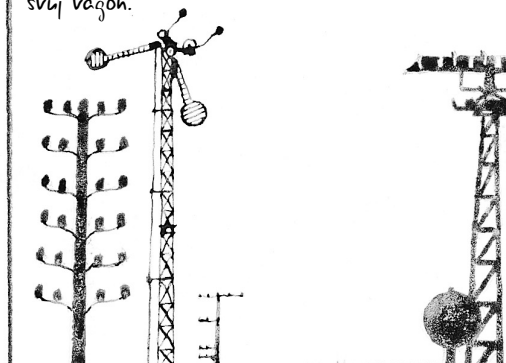
Skutečně jsme narazili na malý koloniál,
kde jsme nakoupili chléb, koláčky,
arašídové máslo, ovoce...

Nesli jsme si nákup v paper bags, oněch slavných
amerických papírových sáčcích, které jsou
opravdu znamenité, a vrátili jsme se zpátky.

Při cestě tam jsme si dávali pozor na všechny
sloupky, stožáry a návěstidla, abychom našli
svůj vagón.

Bylo to pořád stejně nebezpečné,
ale cestu jsme si nespletli.
Nisto, kde stál vagón, jsme poznali bez potíží.

JENOMŽE UŽ BYL PRYČ.

